

Mestscheider huren?

Kopen vaak goedkoper

Met een gehuurde mobiele installatie, kun je snel veel droge fractie maken. Dan kun je weer even vooruit. Zelf kopen is ook een optie, maar kan dat uit? En wat zijn de voor- en nadelen van een eigen installatie?

Tekst en foto's: Wilbert Beerling

Meerdere early adapters van droge fractie in diepstrooiselboxen investeerden in een mobiele mestscheider met schroefvijzel. Naast het scheiden van mest op eigen bedrijf, ging de mobiele installatie in de verhuur. Ook loonwerkers hebben de markt ontdekt. Maar scheiden met een eigen apparaat kan natuurlijk ook. Je bent dan niet afhankelijk van een ander en het kan op de wat grotere bedrijven vaak uit.

de eerste variabele waarmee je te maken hebt om uit te rekenen of het maken van droge fractie voor de boxen interessant is. Los daarvan, de berekening van de kosten van een kuub droge fractie is niet moeilijk. De grootste variabele is de capaciteit van de scheider. Zet twee identieke scheiders op verschillende bedrijven en de capaciteit kan behoorlijk verschillen. Mest van bedrijven met rantsoenen met veel mais laat zich bijvoorbeeld beter scheiden dan mest van

Een mobiele scheider heeft namelijk ook een afvoerband voor de droge fractie en een afvoerpomp voor de dunne fractie. Bij een hoog geplaatste stationaire scheider doet de zwaartekracht het werk van die laatste twee. De grootste stroomvreters zijn echter de scheider zelf en de opvoerpomp. De installaties met een opgegeven capaciteit van een kuub of meer, hebben vaak twee elektromotoren met een vermogen van 5,5 kW. De opvoerpomp kan frequentiegestuurd zijn en dus niet continu het volledige vermogen gebruiken. Een groter aandeel hebben de afschrijvingskosten van de scheider. Gemakshalve zou je de afschrijving op tien jaar kunnen stellen. Of een scheider 200 of 1.000 uur per jaar draait, maakt echter nogal een verschil. De werkelijke afschrijvingstermijn blijft een gok, want wie heeft er al tien jaar een scheider in gebruik? Boekhoudkundig zal een scheider wel in tien jaar worden afgeschreven. Onderhoudsposten zijn in elk geval de vijzel en de zeef. Dat zijn prijzige slijtonderdelen. Toch gaan die delen enkele duizenden uren

‘Het blijft een stuk techniek en techniek kan kapot gaan’

Dat droge fractie goedkoper is dan zaagsel, is duidelijk. De rekenprijs voor los gestort zaagsel ligt vaak rond de 24 euro per kuub en ook voor zaagsel geldt, net als voor droge fractie, dat er wekelijks zo'n 80 liter in de diepstrooiselbox moet. In een onderzoek van Koeien & Kansen naar onder meer het economische voordeel van droge fractie, bleek dat mestscheiding een voordeel oplevert als je droge fractie gebruikt als zaagselvervanger. Onderzoekers van Wageningen UR berekenden een voordeel van 1,33 euro per 100 kg melk voor een bedrijf met 103 melkkoeien en een melkquotum van 978.500 kg. De kosten van het scheiden, meerkosten voor arbeid voor het instrooien van droge fractie en een besparing op kunstmest, omdat de stikstof in dunne fractie een betere werking zou hebben, werden meeberekend. De zaagselprijs is uiteraard

bedrijven met rantsoenen met veel gras. De eerste bevat meer grove onverteerbare bestanddelen en is daardoor beter te scheiden. Er doen zelfs verhalen de ronde van melkveehouders die er nauwelijks in slagen droge fractie uit hun mest te halen. Wellicht een goede reden om eerst een tijdje een scheider te huren. Maar ook als je huurt, is er nog een behoorlijk lijstje met variabelen die de kosten van een kuub droge fractie bepalen. Zoals de huurkosten, die variëren tussen 17,50 en 30 euro per uur. Omdat de capaciteit dusdanig kan verschillen, worden ze niet per uur verhuurd. Voorrijkosten beginnen bij 50 euro. Het verbruik van elektriciteit heeft slechts een klein aandeel in de jaarlijkse kosten. Zowel een gehuurde als gekochte scheider verbruikt elektriciteit. De gekochte scheider iets minder, ook als capaciteit hetzelfde is.

Een eigen scheider

- + Altijd scheiden tegen daltarief
- + Dagelijks vers strooisel
- + Mogelijk subsidie
- + Lager stroomverbruik
- Onderhoud en risico voor eigen rekening
- Financieel oninteressant voor kleine bedrijven
- Storingen en defecten voor eigen rekening

< Voor de wat grotere bedrijven kan een eigen scheider vaak uit. De installatie staat bij voorkeur op een verhoogd plateau boven een bunker.

v Een mobiele scheider huren, is uiteraard een goede optie om te experimenteren met droge fractie als boxstrooisel.

Kopen of inhuren?

Bedrijfsgegevens	90 boxen	120 boxen	150 boxen	90 boxen, 25% subsidie
Aantal boxen	90	120	150	90
Liters per box	80	80	80	80
Interval instrooien	wekelijks	wekelijks	wekelijks	wekelijks
Benodigde droge fractie (kuub)	7,2	9,6	12	7,2
Op jaarbasis (kuub)	374,4	499,2	624	374,4
Huren				
Voorrijkosten (euro)	50	50	50	50
Kosten per uur (euro)	20	20	20	20
Productie droge fractie (kuub/uur)	2	2	2	2
Totaal vermogen (kW)	9	9	9	9
Prijs per kWh (euro)	0,12	0,12	0,12	0,12
Draaitijd scheider per week (uur)	3,6	4,8	6,0	3,6
Kosten per week (euro)	122	146	170	122
Kosten per jaar (euro)	6.344	7.592	8.840	6.344
Kosten per kuub (euro)	16,94	15,21	14,17	16,94
Kopen				
Investering en installatie (euro)	35.000	35.000	35.000	26.250
Plateau en bunker (euro)	7.500	7.500	7.500	7.500
Afschrijvingstermijn scheider (jaar)	10	10	10	10
Afschrijvingstermijn plateau (jaar)	20	20	20	20
Restwaarde (euro)	0	0	0	0
Afschrijvingskosten scheider (euro)	3.500	3.500	3.500	2.625
Afschrijvingskosten plateau (euro)	375	375	375	375
Onderhoud per draaiuur (euro)	2,50	2,50	2,50	2,50
Rente	4%	4%	4%	4%
Verzekering	1%	1%	1%	1%
Onderhoudskosten per jaar (euro)	468	624	780	468
Rentekosten (euro)	1.700	1.700	1.700	1.350
Verzekeringskosten (euro)	425	425	425	338
Productie droge fractie (kuub/uur)	2	2	2	2
Totaal vermogen (kW)	7	7	7	7
Prijs per kWh (euro)	0,12	0,12	0,12	0,12
Draaitijd scheider (uur)	3,6	4,8	6,0	6,75
Draaitijd scheider per jaar (uur)	187	250	312	187
Vaste kosten per jaar (euro)	6.468	6.624	6.780	5.155
Kosten elektriciteit per week (euro)	3,02	4,03	5,04	3,02
Kosten elektriciteit per jaar (euro)	157	209	262	157
Kosten per jaar (euro)	6.625	6.833	7.042	5.312
Kosten per kuub (euro)	17,70	13,69	11,29	14,19

In de tabel is voor een aantal situaties het verschil berekend tussen kosten van een gehuurde en een gekochte mestscheider om droge fractie voor boxvulling te maken. De laatste kolom benadert dezelfde situatie als de eerste, maar met subsidie op de investering. Een rekentool waarin u uw eigen gegevens kunt invoeren, is te vinden op www.veehouderijtechniek.nl

mee. Wie een dag in de week mest scheidt, heeft ze dus niet maar zo versleten. Soms wordt er zelfs duizenden uren garantie op zeef en vijzel gegeven. De ene fabrikant geeft voor het onderhoud een percentage van de aanschafprijs op, de ander een prijs per draaiuur. Per draaiuur rekent het makkelijkst, want ook hier geldt weer dat de

zeef en vijzel in een scheider die 200 uur per jaar draait vijfmaal zolang meegaan als in een scheider die 1.000 uur per jaar draait. Uiteraard zijn ook rente, verzekering en de prijs voor de elektriciteit niet te vergeten variabelen.

Belangrijk in de overweging voor een eigen scheider zijn storingen en defecten die

uiteraard voor eigen rekening komen. Denk aan een storing in de aansturing of een kapotte elektromotor. Een mestscheider is immers een stuk techniek en techniek kan kapot. Wie huurt, loopt dat risico niet.

Onvoorziene kosten zijn overigens niet meegenomen in de tabel hiernaast.

Voor geen twee bedrijven zullen de kosten gelijk zijn. Op www.veehouderijtechniek.nl is een tool te vinden waarmee iedereen kan uitrekenen of kopen gunstiger is of niet.

Wie een offerte voor een scheider, de prijzen voor het huren en de technische gegevens bij de hand heeft, kan direct aan de slag.

Eens in de twee weken

Het beste is verse droge fractie in de boxen. Het is dus zaak een scheider te hebben die in een nacht genoeg scheidt voor het aantal boxen die je de volgende dag wilt instrooien. Een kleine scheider die 30 uur nodig heeft om voldoende strooisel voor 100 boxen te maken, is dus niet aan te raden, tenzij je meermalen per week instrooit. Voor het inhuren van een scheider worden over het algemeen voorrijkosten in rekening gebracht. Bijvoorbeeld 50 euro. Ga je in plaats van eens in de week om de week scheiden, dan scheelt dat je 26 maal 50 euro, of wel 1.300 euro. Bij 150 boxen is het gat tussen huren en kopen groter dan 1.300 euro. Het opslaan van droge fractie staat overigens enigszins ter discussie. Losgestorte droge fractie gaat broeien, conserveren is dus nodig. Uit een eerste onderzoek blijkt dat conserveren niet bijdraagt tot de ontwikkeling van schadelijke bacteriën. In het onderzoek is overigens geen studie gedaan naar hitteresistente bacteriën.

Subsidie

Wie nog deze zomer wil investeren in een mestscheider, kan tot 31 maart een aanvraag doen voor subsidie. De aanvraag doe je via het DR-loket. Vanuit een beschikbare subsidiepot van 5 miljoen euro, kunnen investeerders die minimaal 20.000 euro uitgeven, een subsidie aanvragen van maximaal 25 procent met een plafond van 50.000 euro. Zowel op de installatie als op de montage zit subsidie. De subsidie geldt voor investeringen in mestbewerkingsapparatuur waar mechanische mestscheiders ook onder vallen. Toekenning geschiedt volgens loting. Wie 25 procent van de scheider van 35.000 euro niet zelf hoeft te betalen, kan al bij 65 boxen al beter zelf een scheider kopen.